

Raport Budżet 4.0

Polska bez CIT i PIT



WYKAZ SKRÓTÓW

BDL	- Bank Danych Lokalnych (www.bdl.stat.gov.pl);
BUDŻET PUBLICZNY	- suma wartości budżetu centralnego i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, która w 2017 r. wyniosła 580 miliardów zł;
CIT	- podatek dochodowy od osób prawnych;
GUS	- Główny Urząd Statystyczny;
JST	- jednostki samorządu terytorialnego;
K&P	- Kocharński i Partnerzy;
PIT	- podatek dochodowy od osób fizycznych;
PRACOWNICY	- osoby w wieku 15 lat i więcej, które wykonywały przez co najmniej 1 godz. pracę przynoszącą zarobek lub dochód;
RAPORT	- raport „Budżet 4.0 – Polska bez CIT i PIT”;

SPIS TREŚCI

■ 1. O RAPORCIE „BUDŻET 4.0 – POLSKA BEZ CIT I PIT”	5
■ 2. „BUDŻET 4.0 – POLSKA BEZ CIT I PIT” W LICZBACH	6
■ 3. KILKA UWAG O HISTORII	7
■ 4. ISTOTA PODATKÓW DOCHODOWYCH I ZWIĄZANE Z TYM KONTROWERSJE	7
■ 5. OPODATKOWANIE DOCHODU W POLSCE – STAWKI OPODATKOWANIA	10
5.1. Nominalne a efektywne stawki podatkowe	10
5.2. Podatek dochodowy od osób fizycznych	10
5.3. Podatek dochodowy od osób prawnych	11
■ 6. CO SIĘ STANIE, JEŚLI ZNIKNĄ PODATKI DOCHODOWE? LIKWIDACJA PODATKÓW A SPADEK DOCHODÓW PUBLICZNYCH I ZMIANY MAKROEKONOMICZNE	12
6.1. Spadek dochodów publicznych	12
6.2. Zmiany makroekonomiczne	15
6.3. Wzrost dochodu rozporządzalnego	15
6.4. Wzrost oszczędności obywateli	15
6.5. Wzrost wartości nakładów inwestycyjnych	15
6.6. Wzrost PKB	15

Niniejszym przedstawiamy Raport „Budżet 4.0 – Polska bez CIT i PIT” opisujący:

- ✓ system obciążeń podatkami dochodowymi w Polsce;
- ✓ argumenty przemawiające za ich zachowaniem lub zniesieniem;
- ✓ potencjalne skutki związane z likwidacją podatków dochodowych.

Raport powstał na podstawie danych zgromadzonych przez Kancelarię K&P, pochodzących z raportów GUS oraz BDL, a także danych udostępnionych przez Ministerstwo Finansów¹. Dokonano też pogłębionego przeglądu literatury naukowej opisującej ekonomiczne i prawne aspekty funkcjonowania podatków dochodowych.

Zaprezentowane w Raporcie statystyki i analizy przeprowadzone zostały na podstawie danych z 2017 r., gdyż był to najwcześniejszy okres wspólny dla wszystkich zmiennych w chwili opracowywania Raportu, za który były dostępne dane ilościowe niezbędne do przeprowadzenia analiz.

Wartości opisujące wielkości związane z budżetem publicznym zostały przedstawione na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu za 2017 r. Dane dotyczące finansów JST zostały przygotowane na podstawie materiałów pochodzących z bazy danych GUS i BDL. Stawki efektywnego opodatkowania wynikają z analiz bazujących na raporcie GUS „Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2017 rok” oraz danych z BDL.

Metodyka¹¹ analizy skutków makroekonomicznych wynikających z likwidacji podatków dochodowych jest następująca:

- Wzrost dochodu rozporządzalnego jest wynikiem podziału szacowanego dochodu budżetu centralnego i JST przez liczbę pracowników zatrudnionych w 2017 r.;
- Udział konsumpcji i oszczędności w dochodzie rozporządzalnym pracowników ustalono metodą regresji liniowej, uwzględniając dochód rozporządzalny i udział wydatków w dochodzie rozporządzalnym w latach 2004-2017;
- Zależność między wartością nakładów inwestycyjnych a zyskiem netto ustalono przy pomocy analizy regresji liniowej, bazując na danych z lat 2008-2017;
- Zależność między wartością nakładów inwestycyjnych a wzrostem PKB ustalono na podstawie wyników analiz przeprowadzonych przez Sayef Bakari w artykule „The Impact of Domestic Investment on Economic Growth: New Evidence from Malaysia” z 2017 r.

Niniejsza publikacja ma na celu ukazanie realnej dyskusji na temat zniesienia podatków dochodowych, jaka toczy się w doktrynie od dziesięcioleci. W Raporcie podjęto próbę wstępnego oszacowania skutków istnienia podatków dochodowych oraz ich potencjalnej likwidacji. Podobnie poczynione na potrzeby Raportu mają na celu jedynie wstępną ocenę hipotetycznej skali zmian wybranych zmiennych, na skutek likwidacji podatków dochodowych. Z uwagi na niemierzalność wielu danych, konieczne było dokonanie wielu założeń i licznych uproszczeń. Z uwagi na powyższe, Raport nie powinien być traktowany jako element przyszłych decyzji polityczno-biznesowych.

Raport został opracowany przez zespół w składzie:

dr Izabela Andrzejewska-Czernek - Radca prawny, Starszy Prawnik w K&P;
Adrian Grzegorzewski - Analityk, Zespół Doradztwa Transakcyjnego i Analiz w K&P;
Szymon Balcerzak - Szef Zespołu Doradztwa Transakcyjnego i Analiz w K&P;
Agata Dziwisz - Adwokat, Partner, Szef Praktyki Prawa Podatkowego w K&P.

„Prawie wszystkie istniejące systemy podatkowe kształtowały się na przestrzeni wieków i zawarły w sobie wiele jawnych lub ukrytych przeciwności w założeniach i efektach.”¹

F. H. M. Grapperhaus

2. „BUDŻET 4.0 – POLSKA BEZ CIT I PIT” W LICZBACH

1. JAKĄ CZĘŚĆ BUDŻETU PUBLICZNEGO GENERUJĄ PODATKI DOCHODOWE?



23,5% - udział dochodów z PIT i CIT w budżecie publicznym w 2017 r.

2. UDZIAŁ DOCHODÓW Z PIT I CIT W BUDŻECIE PUBLICZNYM W 2017 R. KWOTOWO:



38 miliardów zł - wielkość wpływu do budżetu publicznego z tytułu CIT;

98 miliardów zł - wielkość wpływu do budżetu publicznego z tytułu PIT.

3. ILE MOGĄ STRACIĆ JST? SZACOWANE USZCZUPLENIE BUDŻETÓW JST PO ZNIESIENIU PODATKÓW DOCHODOWYCH:



22% - uszczuplenie dochodów gmin;



20% - uszczuplenie dochodów powiatów;



46% - uszczuplenie dochodów województw.

4. POTENCJALNE SKUTKI ZNIESIENIA PODATKÓW DOCHODOWYCH W PIGUŁCE:



500 zł - wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego każdego pracownika;



35 miliardów zł - łączny wzrost oszczędności pracowników;



2150 zł - wzrost rocznych oszczędności każdego pracownika;



25 miliardów zł - wzrost wartości nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw o **15,7%**;

3,3% - potencjalny przyrost wzrostu PKB.

3. KILKA UWAG O HISTORII

Podatki dochodowe w formie zbliżonej do dzisiejszej zrodziły się stosunkowo niedawno – pod koniec XVIII wieku. Wielka Brytania wprowadziła podatek dochodowy na potrzeby wojen napoleońskich. W Stanach Zjednoczonych po raz pierwszy wprowadzono tymczasowy „podatek od dochodów osobistych” w roku 1861, z uwagi na wojnę domową (ze względu na potrzebę finansowania działań wojennych). Podatek ten został jednak zniesiony po zakończeniu wojny.

Podatki dochodowe od osób fizycznych wprowadzono zatem na potrzeby działań wojennych i w założeniu miały one charakter tymczasowy. Opodatkowanie osób prawnych natomiast (wprowadzone wraz z początkiem XX w.) początkowo miało służyć pośredniemu opodatkowaniu udziałowców. Później stało się też narzędziem służącym ograniczaniu swobody zarządów przedsiębiorstw.

Wprowadzanie podatków dochodowych spotkało się z dużym oporem ze strony społeczeństwa. Uważane były za „ciężar zbyt ohydny, by nakładać go na człowieka, gdyż ujawnia stan jego finansów urzędnikowi podatkowemu”^{IV}. Między innymi z tego powodu ich początkowa wysokość była relatywnie niewielka (warto podkreślić jednak, że proste porównywanie wysokości ówczesnych podatków z aktualnie obowiązującymi nie jest uzasadnione z uwagi na bardzo różne od obecnych warunki ekonomiczne, społeczne i bytowe). Do wybuchu II Wojny Światowej średnia stawka opodatkowania na rodzinę z dochodem w wysokości 50 000 USD (mierzonym według wartości pieniądza z 1991 r.), nigdy nie wzrosła powyżej 4%. Natomiast od II Wojny Światowej nigdy nie spadła poniżej 14%, wzrastając w latach '70 do 33% podczas okresów wielkiej inflacji.

4. ISTOTA PODATKÓW DOCHODOWYCH I ZWIĄZANE Z TYM KONTROWERSJE

Obecnie – inaczej niż w czasach kształtowania się idei opodatkowania dochodu - sens istnienia podatków dochodowych nie sprowadza się do konieczności finansowania działań wojennych. Podatki dochodowe mają zapewnić wpływy do budżetu, a jednocześnie spełnić szereg tzw. funkcji pozafiskalnych (aktualnie np. funkcję wspierania innowacyjności poprzez zastosowanie ulgi IP Box czy funkcję wspierania małych przedsiębiorstw i start-upów poprzez zastosowanie wobec nich obniżonej stawki opodatkowania). System opodatkowania dochodu ma też ograniczyć wpływ zarządów globalnych korporacji na politykę państw, a także sprawić, że nie nastąpi erozja bazy opodatkowania państw zamożnych na rzecz państw o korzystniejszych systemach podatkowych.

Z drugiej strony, z ekonomicznego punktu widzenia, brak podatków dochodowych prawdopodobnie spowoduje masowy napływ inwestycji zagranicznych oraz wzrost inwestycji po stronie funkcjonujących już w Polsce przedsiębiorstw. Efekty skumulowanych inwestycji powinny przyczynić się do gwałtownego i silnego wzrostu gospodarczego, na czym skorzystałaby zarówno gospodarka, budżet, jak i obywatele. Istotny wzrost dochodu rozporządzalnego gospodarstw domowych zwiększy także poziom konsumpcji. Według naszych analiz, do obiegu mogą trafić nawet dodatkowe 62 miliardy zł, z których duża część powinna wrócić do budżetu w postaci podatków pośrednich.

Aktualna dyskusja nad istotą podatków dochodowych oscyluje zatem między efektywnością ekonomiczną opodatkowania a sprawiedliwością społeczną^V. Poniżej przedstawiamy najistotniejsze argumenty za i przeciw istnieniu podatków dochodowych.

TABELA I. ARGUMENTY ZA ISTNIENIEM PODATKÓW DOCHODOWYCH

ZMNIEJSZANIE NIERÓWNOŚCI SPOŁECZNYCH^{VI}	ARGUMENTY PRZEMAWIAJĄCE ZA UTRZYMANIEM PODATKÓW DOCHODOWYCH
Szybki rozwój gospodarczy często prowadzi do nierównego rozdziału wypracowanego dochodu ^{VII} .	
Wzrost nierówności społecznych w długim okresie destabilizuje gospodarkę.	
ZWIĘKSZENIE DOBROBYTU SPOŁECZNEGO	
Progresja podatkowa oraz redystrybucja dochodu wywołuje wzrost zagregowanego dobrobytu społecznego.	
Skutkiem powyższego, system organizacji społecznej zbliża się do stanu idealnego zwanego „optimum w sensie Pareto ^{VIII} ”.	
TRANSFER ZAMROŻONEGO KAPITAŁU DO OBSZARÓW BARDZIEJ PRODUKTYWNYCH	
Nadmiar kapitału płynie do najzamożniejszych podmiotów, co wywołuje często zjawisko <i>rent seeking</i> ^{IX} . Decydenci skupiają się na pasywnym powielaniu wartości kapitału np. poprzez inwestycje w obligacje.	
Dzięki podatkom dochodowym możliwy jest transfer nadmiaru kapitału do niedofinansowanych podmiotów, które byłyby w stanie dodatkowo pobudzić gospodarkę.	
ZWIĘKSZANIE TRANSPARENTNOŚCI FINANSOWEJ PRZEDSIĘBIORSTW	
Podatki dochodowe umożliwiają instytucjom państwowym wgląd w przepływy pieniężne przedsiębiorstw.	
Konstrukcja podatków dochodowych ułatwia wykrycie nieprawidłowości związanych m.in. z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu.	

TABELA II. ARGUMENTY PRZECIWI ISTNIENIU PODATKÓW DOCHODOWYCH

ARGUMENTY PRZECIWKO UTRZYMANIU PODATKÓW DOCHODOWYCH	WYSOKI POZIOM SKOMPLIKOWANIA PODATKÓW DOCHODOWYCH
	Przedsiębiorcy ponoszą nieadekwatnie wysokie koszty administracyjne związane z regulowaniem należności podatkowych, co nie pozwala im skoncentrować się w większym stopniu na rozwoju przedsiębiorstwa.
	Poziom skomplikowania prawa sprawia, że zmniejsza się waga samych przepisów, co prowadzi do tego, że o podstawowych elementach konstrukcji podatku decydują organy administracji podatkowej lub inne podmioty (organizacje międzynarodowe).
	Niejasne zasady opodatkowania powodują nierówności w opodatkowaniu przedsiębiorstw.
	Wspomniane kwestie zwiększają koszty transakcyjne związane z funkcjonowaniem przedsiębiorstw.
	POSTĘPUJĄCA EROZJA WPŁYWÓW Z PODATKÓW DOCHODOWYCH
	Przedsiębiorstwa opracowują coraz doskonalsze sposoby ochrony zysku przed opodatkowaniem, a także częściej przenoszą swoją działalność do państw o niższym obciążeniu podatkowym.
	W efekcie, wyższe podatki dochodowe często powodują spadek wpływów do budżetu publicznego.
	KOSZT OBSŁUGI ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
	Nadmiernie rozbudowany aparat skarbowy generuje wysokie koszty funkcjonowania. Koszt poboru podatku PIT w roku 2017 oszacowano na poziomie 844,737 milionów zł, co stanowi 0,9% łącznych wpływów z podatku PIT ^X .
Zaoszczędzony kapitał można zainwestować w efektywniejszy sposób, który mniej destabilizuje funkcjonowanie gospodarki.	
WPŁYW NA GOSPODARKĘ	
Istnienie podatków dochodowych wpływa na motywację podmiotów gospodarczych do dalszych aktywności.	
W efekcie wzrost gospodarczy nie osiąga swojej potencjalnie możliwej wartości.	

5. OPODATKOWANIE DOCHODU W POLSCE – STAWKI OPODATKOWANIA

5.1. Nominalne a efektywne stawki podatkowe

Poniżej przedstawiono nominalne i efektywne stawki opodatkowania dochodów w Polsce, przy czym:

- stawka nominalna – to wskazany w ustawie odsetek dochodu, który podatnicy płacą z tytułu podatku dochodowego;
- stawka efektywna – to rzeczywisty odsetek dochodu, który podatnicy płacą z tytułu podatku dochodowego.

Różnica ta jest warta podkreślenia, ponieważ zmienia postrzeganie obciążenia podatkami dochodowymi. Realna wysokość opodatkowania i wpływów z podatków dochodowych do budżetu jest bardzo istotna przy rozważaniu zasadności likwidacji podatków.

5.2. Podatek dochodowy od osób fizycznych

System podatkowy, obejmujący dochody osób fizycznych, ma w Polsce charakter progresywny. Istnieją dwie podstawowe stawki podatku: 18% oraz 32%. Co więcej, w PIT funkcjonuje także tzw. kwota wolna od podatku, czyli roczna wielkość dochodu, która nie jest opodatkowana. Obecnie kwota ta ma charakter degresywny, co znaczy, że jej wartość maleje wraz ze wzrostem rocznego dochodu podatnika.

TABELA II. SYSTEM PODATKOWY OBEJMUJĄCY DOCHODY OSÓB FIZYCZNYCH W POLSCE – STAWKI NOMINALNE^{XI}

DOCHÓD ROCZNY PODATNIKA	STAWKA PODATKU	KWOTA WOLNA
1 zł - 8.000 zł	18% minus 1.440 zł	8.000 zł
8.001 zł - 13.000 zł	18% minus kwota obniżająca	Degresywna od 8.001 zł do 3.091 zł
13.001 zł - 85.528 zł	18% minus 556,02 zł	3.091 zł
85.529 zł - 127.000 zł	32% minus kwota obniżająca	Degresywna od 3.091 zł do 0,00 zł
127.001 zł	32%	Brak kwoty wolnej od podatku

TABELA III. NOMINALNE I EFEKTYWNE OBCIĄŻENIE DOCHODU OSÓB FIZYCZNYCH PO ODLICZENIU SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE^{XII}

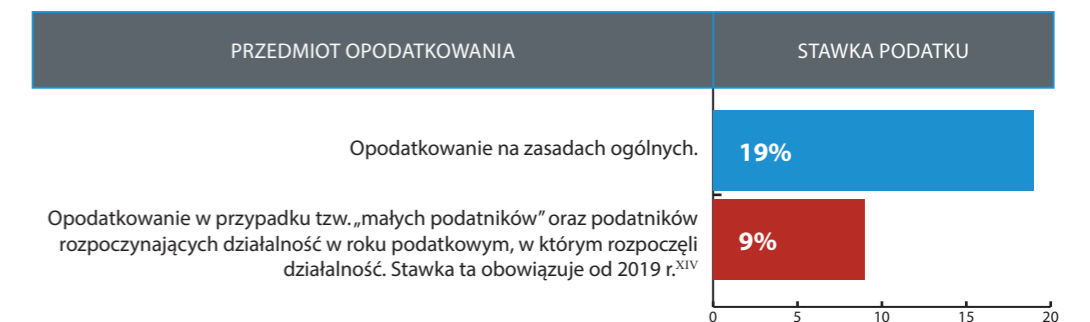
PRZEDZIAŁY DOCHODU W ZŁ	OBCIĄŻENIE DOCHODU PO ODLICZENIU SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE W %		RÓŻNICA OBCIĄŻENIA W PUNKTACH PROCENTOWYCH
	NOMINALNE	EFEKTYWNE	
do 85.528 zł	15,7%	7,5%	8,3%
powyżej 85.528 zł	23,0%	15,7%	7,3%
ogółem	16,9%	8,7%	8,1%

Stawka efektywna jest niższa od nominalnej, z uwagi na uwzględnione zwolnienia czy preferencje podatkowe. W ujęciu ilościowym, różnicę między nominalną a efektywną stawką PIT prezentuje powyższa tabela.

5.3. Podatek dochodowy od osób prawnych

Podatek ten obciąża dochód osób prawnych (głównie spółek kapitałowych). Istnieją dwie podstawowe stawki podatkowe – 9% oraz 19%. W przypadku CIT nie ma kwoty wolnej od podatku.

WYKRES IV. SYSTEM PODATKOWY OBEJMUJĄCY DOCHODY OSÓB PRAWNYCH W POLSCE – STAWKI NOMINALNE^{XIII}



W kontekście osób prawnych, różnicę między nominalną a efektywną stawką podatkową prezentuje tabela V.

TABELA V. NOMINALNE I EFEKTYWNE OBCIĄŻENIE DOCHODU WYBRANYCH KATEGORII SPÓŁEK^{xv}.

	MAŁE	ŚREDNIE	DUŻE	OGÓŁEM
STAWKA NOMINALNA	19%	19%	19%	19%
STAWKA EFEKTYWNA	10,7%	11,9%	14,7%	13,3%
RÓŻNICA W PUNKTACH PROCENTOWYCH	8,3%	7,1%	4,3%	5,7%

Poważne różnice między stawkami nominalnymi i efektywnymi świadczą o tym, że poziom skomplikowania obecnie funkcjonującego systemu podatkowego jest zbyt duży.

Szczególną uwagę należy zwrócić na sytuację największych podmiotów gospodarczych, tzw. „dużych podatników”, czyli takich, których przychód w danym roku przekroczył 50 milionów euro. Obliczenia bazujące na danych udostępnionych przez Ministerstwo Finansów^{xvi} wskazują, iż efektywna stawka podatkowa dużych podatników wynosi 4,67%, co znacząco odbiega od stawek uzyskanych na podstawie analizy danych z GUS (4,67% vs 14,7%). Oczywiście różnica ta może wynikać po części z odmiennej definicji dużego podatnika. Jednak nawet w takim przypadku wciąż jest ona kolosalna. W świetle tej informacji CIT w Polsce jawi się jako bliżej nieokreślone obciążenie, którego zasady ustalania nie są transparentne.

6. CO SIĘ STANIE, JEŚLI ZNIKNĄ PODATKI DOCHODOWE? LIKWIDACJA PODATKÓW A SPADEK DOCHODÓW PUBLICZNYCH I ZMIANY MAKROEKONOMICZNE

Zniesienie podatków dochodowych może mieć skutki zarówno punktowe jak i długofalowe. Skutki te w dużej mierze będą zależały od tego, w jaki sposób państwo, w tym system podatkowy, zostanie przygotowane do podjęcia tego wyzwania. Wraz ze zniesieniem podatków dochodowych nastąpi spadek wartości dochodów budżetu z tego tytułu. Jednocześnie w dłuższym okresie może nastąpić wzrost gospodarczy spowodowany wzrostem konsumpcji oraz pobudzenie gospodarki. Te zjawiska powinny przynieść korzyści już od roku, w którym wprowadzone będą zmiany.

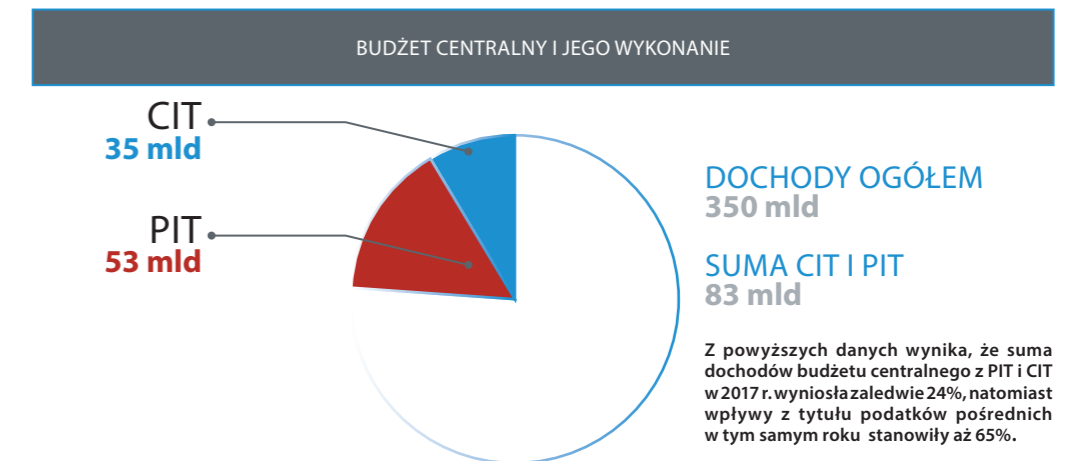
6.1. Spadek dochodów publicznych

Jednym z ważniejszych zadań, które spełniają podatki dochodowe, jest dostarczenie kapitału do sektora publicznego. Likwidacja podatków dochodowych, skokowo i drastycznie, obniży wielkość dochodu sektora publicznego z tytułu CIT i PIT:

- **38 miliardów zł** - wielkość wpływu do budżetu publicznego z tytułu CIT stanowiące 7% jego wartości;
- **98 miliardów zł** - wielkość wpływu do budżetu publicznego z tytułu PIT stanowiące 17% jego wartości.

Wpływy wyłącznie do budżetu centralnego oraz poszczególnych JST w 2017 r. prezentują poniższe wykresy:

WYKRES VI. TABELA VI. WIELKOŚĆ DOCHODU Z TYTUŁU PIT I CIT DO BUDŻETU CENTRALNEGO W MILIARDACH ZŁ W 2017 R.



WYKRES VII. WIELKOŚĆ DOCHODU POSZCZEGÓLNYCH JST W 2017 R. Z TYTUŁU PIT I CIT W MILIARDACH ZŁOTYCH

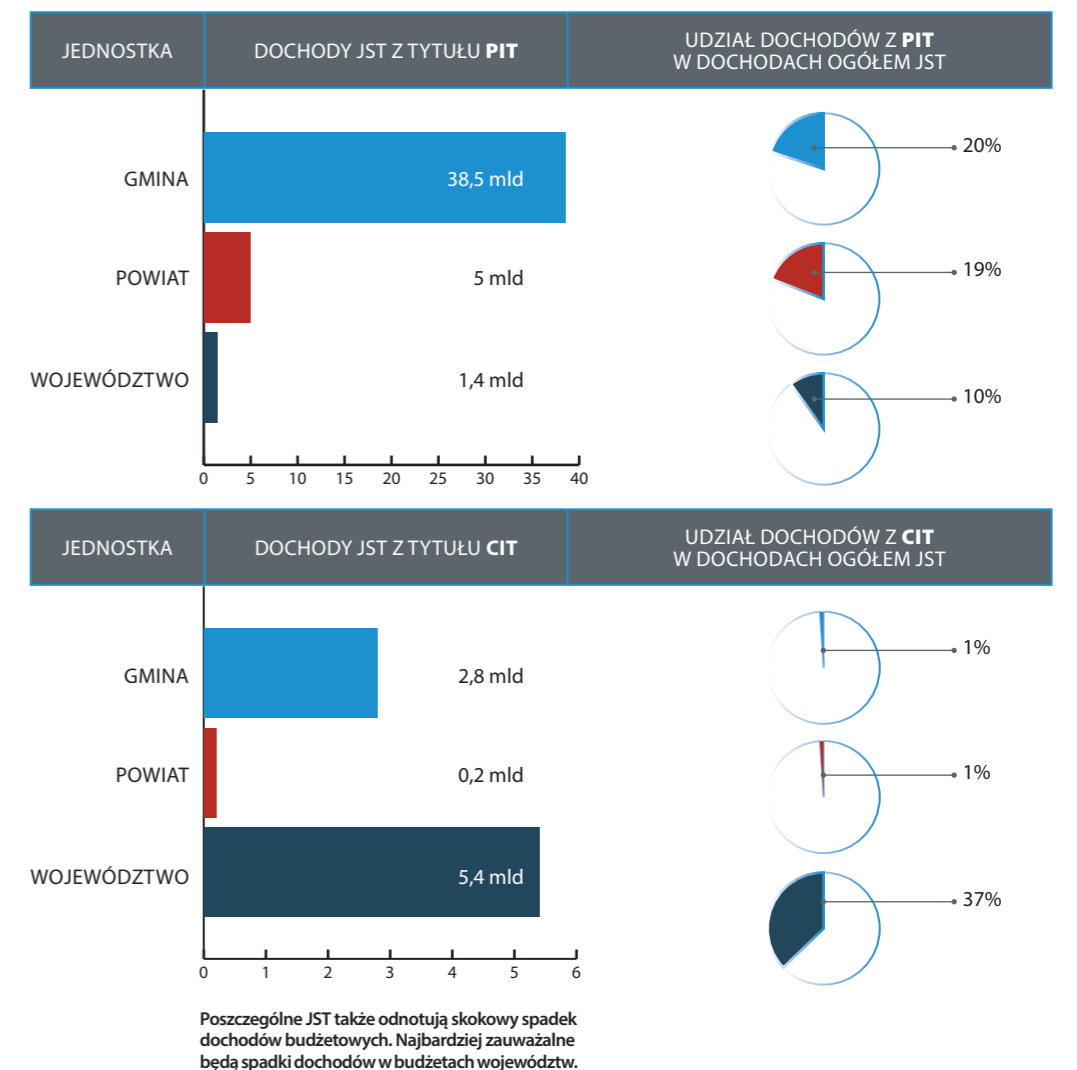


TABELA VIII. UDZIAŁ PODATKÓW DOCHODOWYCH W BUDŻECIE POSZCZEGÓLNYCH WOJEWÓDZTW W 2017 R.



NAZWA REGIONU	UDZIAŁ PIT W CAŁOŚCI	UDZIAŁ CIT W BUDŻECIE	UDZIAŁ PODATKÓW DOCHODOWYCH W BUDŻECIE
WOJEWÓDZTWA RAZEM	9,77%	36,63%	46,40%
DOLNOŚLĄSKIE	10,07%	45,26%	55,33%
KUJAWSKO-POMORSKIE	9,47%	28,32%	37,79%
LUBELSKIE	6,26%	15,16%	21,42%
LUBUSKIE	7,29%	22,62%	29,91%
ŁÓDZKIE	12,59%	37,68%	50,27%
MAŁOPOLSKIE	9,08%	27,98%	37,07%
MAZOWIECKIE	12,17%	70,35%	82,52%
OPOLSKIE	6,32%	17,94%	24,26%
PODKARPACKIE	5,69%	16,54%	22,23%
PODLASKIE	5,86%	13,07%	18,92%
POMORSKIE	10,85%	38,28%	49,13%
ŚLĄSKIE	14,90%	43,64%	58,54%
ŚWIĘTOKRZYSKIE	6,50%	12,16%	18,67%
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	7,82%	14,81%	22,63%
WIELKOPOLSKIE	11,67%	50,20%	61,87%
ZACHODNIOPOMORSKIE	7,00%	17,82%	24,82%

Stratę, jaką poniosą poszczególne województwa z tytułu likwidacji podatków dochodowych, prezentuje powyższa tabela.

Wpływy z tytułu podatków dochodowych są najistotniejszą częścią budżetu JST. Ich likwidacja i związana z tym luka budżetowa zdecydowanie wpłynie na realizację zadań, które są przypisane JST.

Z uwagi na powyższe, wraz z likwidacją podatków dochodowych, kluczowe będzie zreformowanie zasad redystrybucji wpływów z podatków pośrednich, uchwalenie nowych obciążeń fiskalnych czy ograniczenie zadań realizowanych przez JST.

6.2. Zmiany makroekonomiczne

Likwidacja PIT i CIT powinna wywołać zauważalne zmiany w ujęciu makroekonomicznym, szczególnie w kontekście wartości zagregowanej konsumpcji, oszczędności oraz nakładów inwestycyjnych, co w długim okresie może przełożyć się na wyższy wzrost gospodarczy. Można zakładać, że zmiany dotkną także podmiotów gospodarczych w kontekście ich motywacji do pracy.

Wyniki zaprezentowane poniżej są wartościami szacunkowymi, których celem jest próba przedstawienia, w ujęciu ilościowym, rzędu wielkości zmian wywołanych likwidacją podatków dochodowych.

6.3. Wzrost dochodu rozporządzalnego

W wyniku likwidacji PIT, bazując na sumie wartości odprowadzanego podatku PIT do sektora publicznego oraz ilości zatrudnionych osób w 2017 r., przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny każdego pracownika mógłby wzrosnąć nawet o 500 zł, w odniesieniu do średniego miesięcznego dochodu rozporządzalnego, który w 2017 r. wyniósł 1600 zł.

Średni dochód rozporządzalny a likwidacja podatków dochodowych:

- **1600 zł** - przed likwidacją podatków dochodowych;
- **2100 zł** - po likwidacji podatków dochodowych.

6.4. Wzrost oszczędności obywateli

Wzrost dochodu rozporządzalnego, spowodowany likwidacją PIT, po uwzględnieniu skokowego wzrostu konsumpcji, powinien przynieść także gwałtowny wzrost oszczędności obywateli. Szacuje się, że zagregowana roczna wartość oszczędności obywateli wzrośnie **nawet o 35 miliardów zł, co w przeliczeniu na jednego zatrudnionego pracownika daje roczną wartość 2150 zł.**

6.5. Wzrost wartości nakładów inwestycyjnych

Szereg badań wskazuje na istnienie zależności między zmianą płynności przedsiębiorstw a podejmowanymi decyzjami inwestycyjnymi^{xvii}. Likwidacja podatku CIT, która skokowo podniesie wartość zysków netto, powinna poprawić płynność przedsiębiorstw, poprzez zwiększenie wartości kapitału własnego. CIT jest istotnym składnikiem brany pod uwagę przy szacowaniu płynności przedsiębiorstw, m.in. przy pomocy analizy wskaźnikowej. Z uwagi na powyższe, zakładając liniową zależność między wzrostem zysku netto a wzrostem wartości nakładów inwestycyjnych, K&P szacuje, że w wyniku likwidacji podatku CIT wzrost wartości nakładów inwestycyjnych może wynieść nawet 25 miliarda zł, co w przeliczeniu daje wzrost rzędu 15,7%.

Średnie nakłady inwestycyjne a likwidacja podatków dochodowych:

- **159 miliardów zł** - przed likwidacją podatków dochodowych;
- **184 miliardy zł** - po likwidacji podatków dochodowych.

6.6. Wzrost PKB

Szacunkowe przełożenie nakładów inwestycyjnych na przyrost wzrostu PKB wskazuje, że w długim okresie może wynieść on nawet do 3,3 PKB %^{xviii}.

Wzrost PKB a likwidacja podatków dochodowych:

- **4,8%** - wartość z 2017 r.;
- **8,1%** - szacunkowa wartość w 2017 r.

Przytoczone w Raporcie wnioski wynikają z analiz przeprowadzonych na podstawie danych publicznych pozyskanych z GUS i Ministerstwa Finansów. Kancelaria K&P nie ponosi odpowiedzialności za prawidłowość pozyskanych danych, a w konsekwencji za przytoczone wnioski.

ⁱ „(...) Zagadnienia dotyczące techniki i form opodatkowania oraz wpływu podatków na zachowania obywateli schodzą przy tym na dalszy plan.” F. H. M. Grapperhaus, *Opowieści podatkowe Drugiego Milenium* w tłumaczeniu prof. J. Gluchowskiego, Toruń 2000, str. 167

ⁱⁱ Autorzy Raportu przedstawiają na życzenie dane bazowe.

ⁱⁱⁱ Opis metodyki jest bardzo skrótowy; Autorzy przedstawiają na życzenie opis metodyki odnośnie każdego wyliczenia zawartego w Raporcie.

^{iv} Rabushka A., *Od Adama Smitha do bogactwa Ameryki*, Centrum im. Adama Smitha, Warszawa 1996.

^v Avi-Yonah R., *Corporations, Society, and the State: A Defense of the Corporate Tax*, University of Michigan Law School, University of Michigan Law, Public Law Research Paper No. 40; Michigan Law and Economics Research Paper No. 04-006, opublikowany 11 marca 2004 r.

^{vi} Carter A., *How tax can reduce inequality*, OECD Observer, 2012 r.

^{vii} Aiyar S., *The missing link between income inequality and economic growth: Inequality of opportunity*, Voxeu, 2019 r.

^{viii} Stiglitz J., *Pareto efficient and optimal taxation and the new new welfare economics*, NBER Working Paper No. 2189, 1987 r.

^{ix} Samuelson P., Nordhaus W., *Ekonomia*, tom 1, PWN, Warszawa 2004.

^x Interpelacja nr 22100 posła Stanisława Tyszkę do Ministra Finansów.

^{xi} Opracowanie własne na podstawie ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, t.j. Dz.U. z 2019 poz. 1387 z dnia 25 lipca 2019 r.

^{xii} Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2017 rok, Ministerstwo Finansów, strona internetowa www.mf.gov.pl.

^{xiii} Opracowanie własne na podstawie ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, t.j. Dz.U. z 2019, poz. 865 z dnia 10 maja 2019 r. z późn. zm.

^{xiv} Stawka ta nie została wzięta pod uwagę, ponieważ obliczamy na podstawie danych za rok 2017.

^{xv} Uwaga metodyczna: W 2017 r. weszła w życie 15% stawka podatku dochodowego dla małych podmiotów gospodarczych oraz podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą. W związku z powyższym, nie było możliwe określenie odsetka podmiotów z sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw, które korzystały z preferencyjnej stawki. Z uwagi na powyższe przyjęto, iż wszyscy skorzystali ze standardowej stawki 19%.

^{xvi} Dane ze strony internetowej www.gov.pl/web/finanse/2017-rok, dostępne na dzień 31.05.2019 r.

^{xvii} M.in. Raongo F., *Relationship between corporate liquidity and investments of companies listed at NAIROBI securities exchange*, University of Nairobi, 2015 r.

^{xviii} Na podstawie: Bakari S., *The Impact of Domestic Investment on Economic Growth: New Evidence from Malaysia*, University of Tunis El Manar, 2017 r.

Raport Budżet 4.0

Polska bez CIT i PIT

